

Public Key encryptie: oorsprong (1)

Twee problemen aan grondslag:

1. sleutelverdeling:

- beveiligde communicatie tussen A en B vereist ofwel
 - gedeelde sleutel, vroeger uitgewisseld
 - KDC
- KDC druist in tegen essentie van cryptografie
Withfield **Diffie** & Martin **Hellman** (Stanford University, 1976)
 - volledige geheimhouding ?
 - KDC gecompromitteerd ?

hoe beveiligde verbinding opzetten zonder een KDC te moeten vertrouwen met jouw sleutel ?

PubKey - RSA - sleutelverdeling - DH -
ElGamal

1

Public Key encryptie: oorsprong (2)

Probleem 2:

2. digitale handtekeningen

- equivalent van handtekening op papier
- noodzakelijk bij groter gebruik van elektronische gegevensuitwisseling

hoe nagaan dat een boodschap

- intact is
- afkomstig is van de "echte" afzender

PubKey - RSA - sleutelverdeling - DH -
ElGamal

2

Public Key encryptie: principes

- conventionele cryptografie
 - gebruikt substitutie en permutatie
 - is symmetrisch
- publieke sleutel cryptografie
 - gebruikt wiskundige functies (concepten van getaltheorie)
 - is asymmetrisch
- is publieke sleutel cryptografie beter ?
 - biedt geen sterkere beveiliging (sleutellengte is bepalend)
 - weerstaat even goed aan cryptanalyse
- is conventionele encryptie overbodig ?
 - minder rekenkracht vereist
 - te implementeren in devices
- probleem van sleutelverdeling blijft bestaan

PubKey - RSA - sleutelverdeling - DH -
ElGamal

3

Public Key encryptie: principes (2)

gebruikt twee sleutels

- publieke sleutel
 - door iedereen gekend
 - gebruikt voor
 - encrypteren van boodschappen
 - verifiëren van handtekeningen (decoderen)
 - private sleutel, alleen gekend door
 - ontvanger bij decoderen van boodschap
 - zender bij zetten van handtekening (coderen)
- public key encryptie is asymmetrisch omdat
- wie boodschap encrypteert en handtekening verifieert
 - kan NIET boodschap decrypteren of handtekening zetten

PubKey - RSA - sleutelverdeling - DH -
ElGamal

4

Basis publieke sleutel algoritmen

- het is computationeel onuitvoerbaar om
 - decodeersleutel te bepalen indien alleen
 - codeeralgoritme
 - encryptiesleutel
 - gekend is
- het is computationeel gemakkelijk om
 - boodschap te coderen en te decoderen indien juiste codeersleutel resp. decodeersleutel gekend is
- elke “gebruiker” genereert sleutelpaar
 - private & publieke
 - tweelingsleutels
- elke sleutel kan gebruikt worden voor encryptie als andere gebruikt wordt voor decryptie (RSA)

PubKey - RSA - sleutelverdeling - DH -
ElGamal

5

Schema's en toepassingen (1)

Schema's:

- geheimhouding
- authenticatie
- geheimhouding en authenticatie

Toepassingen:

- encryptie / decryptie
- digitale handtekening
- uitwisseling van sessiesleutels

Welbepaalde algoritmen kunnen gebruikt worden voor

- ofwel alle toepassingen
- ofwel één toepassing

PubKey - RSA - sleutelverdeling - DH -
ElGamal

6

Schema's en toepassingen (2)

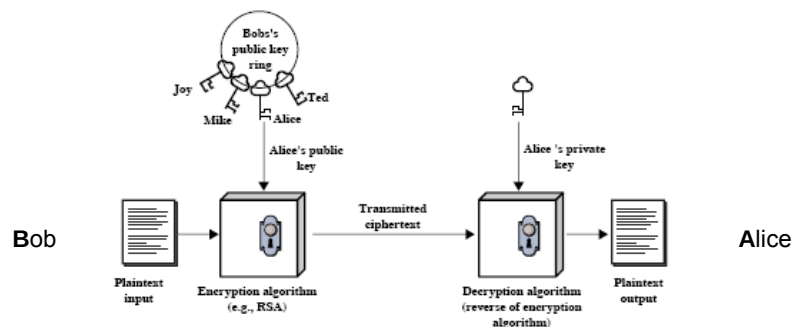
Algoritme	Encryptie / Decryptie	Digitale handtekening	Sleutel-uitwisseling
RSA	ja	ja	ja
Diffie-Hellman	nee	nee	ja
DSS	nee	ja	nee

PubKey - RSA - sleutelverdeling - DH - ElGamal

7

Principe van geheimhouding

Bedenkingen:

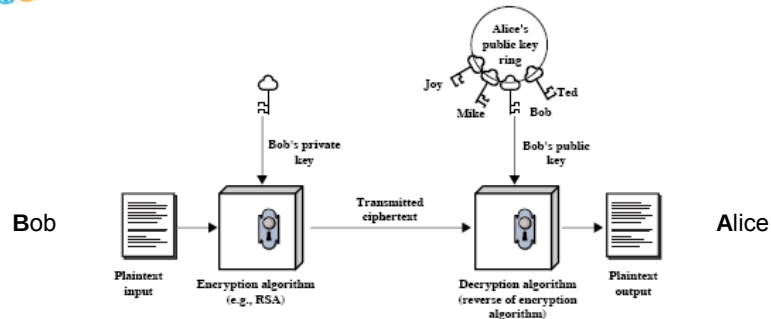
- private sleutel moet onder controle blijven
- van wie is de publieke sleutel echt?
- op elk moment kan nieuw sleutelpaar gegenereerd worden

PubKey - RSA - sleutelverdeling - DH - ElGamal

8

Principe van authenticatie

Bedenkingen:

- private sleutel is alleen gekend door afzender
- van wie is de publieke sleutel echt?
- hoe kan PT output herkend worden?
- er is geen vertrouwelijkheid

PubKey - RSA - sleutelverdeling - DH - ElGamal

9

Hoe is authenticiteit bepaald?

Twee mogelijkheden voor de handtekening:

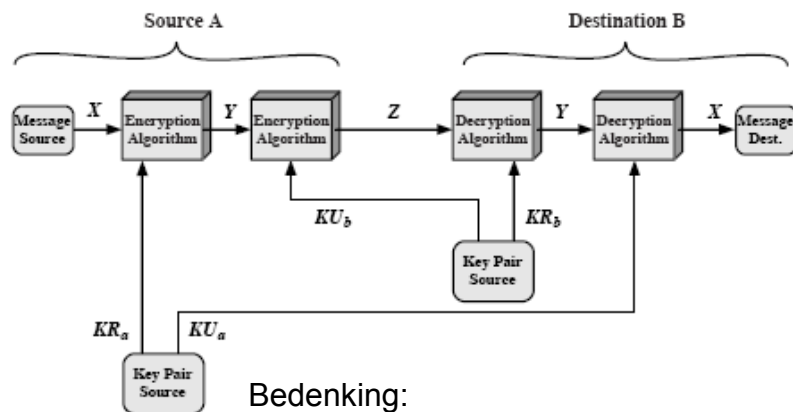
- $E_{K_{RB}}[M_B]$
 - wijzigingen van boodschap M kan alleen met kennis van K_{RB}
 - M is geauthentiseerd
 - afkomstig van bron B
 - integriteit
 - bewaren van zowel M_B als $E_{K_{RB}}[M_B]$ voor betwistingen
 - is gekomen M de juiste?
- $E_{K_{RB}}[f(M_B)]$
 - alleen authenticator wordt geëncrypteerd
 - authenticator is beperkt in omvang
 - wijzigen van M wijzigt $f(M)$
 - digitale handtekening

PubKey - RSA - sleutelverdeling - DH - ElGamal

10

Geheimhouding + authenticisering

Bedenking:
 algoritme moet 4X worden uitgevoerd

PubKey - RSA - sleutelverdeling - DH -
 ElGamal

11

RSA algoritme

- Ronald Rivest, Adi Shamir, Leonard Adleman (MIT, 1977)
- implementeren ideeën van Diffie en Hellmann
- best gekend en meest gebruikt algoritme
- gebaseerd op machtsverheffing in een eindig Galois veld over gehele getallen modulo een priemgetal
- gebruikt grote integers (bv. 1024 bits, 309 decimale cijfers)
- beveiliging op basis van moeilijke ontbinding in priemfactoren

PubKey - RSA - sleutelverdeling - DH -
 ElGamal

12

Totiëntfunctie van Euler

Euler is Zwitsers wiskundige (1707-1783)

$\Phi(n) =$

- aantal gehele en positieve getallen
 - kleiner dan n
 - *relatief priem* met dat getal (geen gemene delers, bv. 8 en 9)
- $\Phi(\text{priem}) = \text{priem} - 1$
- $\Phi(9) = 6$
9 is relatief priem met 8, 7, 5, 4, 2, 1
- $\Phi(5) = 4$
5 is relatief priem met 4, 3, 2, 1

PubKey - RSA - sleutelverdeling - DH -
ElGamal

13

Eigenschap 1 (Euler)

voor elk geheel getal i relatief priem met gehele n
($\text{ggd}(i, n) = 1$) geldt

$$i^{\Phi(n)} \bmod n = 1$$

Voorbeeld:

$n=9$, $\Phi(9)=6$, $i=2$

$$2^6 \bmod 9 = 1 \quad (63+1)$$

PubKey - RSA - sleutelverdeling - DH -
ElGamal

14

Eigenschap 2 (Euler)

voor elke twee gehele getallen e en d waarvoor geldt dat

$$ed = 1 \bmod \Phi(n) \quad \text{of}$$

e en d zijn mekaars inverse als
 e en d relatief priem met $\Phi(n)$

eigenschap: voor m geheel met $0 < m < n$ geldt er dat

$$(m^e)^d \bmod n = m$$

en

$$(m^d)^e \bmod n = m$$

PubKey - RSA - sleutelverdeling - DH -
ElGamal

15

Eigenschap 2

$$(m^e)^d \bmod n = m = (m^d)^e \bmod n$$

cryptografisch bekeken:

m = message, c = ciphertext

$$c = m^e \bmod n \quad m = c^d \bmod n$$

Numeriek:

$$n=9 \quad \Phi(9)=6$$

$$e=5 \quad d=11 \quad 5 \times 11 = 55 \bmod 6 = 1$$

$$m=2 \quad (0 < m < 9=n)$$

$$c = 2^5 \bmod 9 = 5 \quad c = 5^{11} \bmod 9 = 2$$

$$(2^5)^{11} = (2^{11})^5 = 36028797018963968$$

$$\bmod 9 = 2$$

PubKey - RSA - sleutelverdeling - DH -
ElGamal

16

RSA sleutelbepaling

- kies twee zeer grote priemgetallen (p en q), gelijke omvang, meerdere honderden cijfers, geheim
- bereken systeem modulus: $n = p \times q$
- bereken $\Phi(n)$: $\Phi(n) = (p-1)(q-1)$
- kies waarde voor encryptiesleutel e
 - $\text{ggd}(e, \Phi(n)) = 1$
 - $\max(p+1, q+1) < e < \Phi(n)$
- bereken decryptiesleutel d : er geldt
 - $ed = 1 \bmod \Phi(n)$
 - $0 \leq d \leq N$
- publiceer publieke sleutel $K_U = \{e, n\}$
- houd private sleutel geheim $K_R = \{d, p, q\}$

PubKey - RSA - sleutelverdeling - DH -
ElGamal

17

RSA gebruik (A zendt naar B)

- boodschap $M < n$ (opdelen in blokken indien nodig)
- A encrypteert boodschap M
 - verkrijgt publieke sleutel van B: $K_U = \{e, n\}$
 - berekent $C = M^e \bmod n$
- B decrypteert boodschap M
 - gebruikt zijn private sleutel: $K_R = \{d, p, q\}$
 - berekent $M = C^d \bmod n$

PubKey - RSA - sleutelverdeling - DH -
ElGamal

18

RSA: numeriek voorbeeld

- kies twee priemgetallen, $p=7$ en $q=17$
bereken $n=pq=7 \times 17=119$
- bereken $\Phi(n)=(p-1)(q-1)=6 \times 16=96$
- kies een waarde voor $e = 5$
 - $\text{ggd}(e, \Phi(n)) = \text{ggd}(e, 96) = 1$
 - $e < \Phi(n)$ [eigenlijk: $\max(8, 18) < e < 96$; voldaan?]
- Bepaal d zo dat
 - $d \cdot e = 1 \pmod{96}$ en $d < 96$
 - correcte waarde voor $d = 77$
 - want $77 \times 5 = 385 = 4 \times 96 + 1$
- Sleutels
 - $KU = \{5, 119\}$
 - $KR = \{77, 119\}$

PubKey - RSA - sleutelverdeling - DH -
ElGamal

19

RSA: numeriek voorbeeld (2)

- voorbeeld plaintext $m=19$
- berekening ciphertext $c=66$, want
 - $19^5 = 2476099 \rightarrow \text{mod } 119 = 66$
- decoding (berekening van plaintext)
 - $66^{77} = 1,2731601500271272502499682382745e+140$
 - $\rightarrow \text{mod } 119 = 19$

PubKey - RSA - sleutelverdeling - DH -
ElGamal

20

Sterkte van RSA

- publiek: n en e of d
- code breken =
 - berekenen van $\Phi(n)$
 - n ontbinden in priemfactoren
 - kan meerdere honderden jaren duren
- sleutelomvang van 1024 of 2048 bits lijkt redelijke keuze
- Uit onderzoek blijkt volgende noodwendigheden:
 - p wijkt slechts enkele cijfers af van q
 - $10^{75} < p, q < 10^{100}$
 - $p-1$ en $q-1$ bevatten een groot priemgetal
 - $\text{ggd}(p-1, q-1)$ is klein

PubKey - RSA - sleutelverdeling - DH -
ElGamal

21

Sleutelbeheer

Twee aspecten:

- **distributie van publieke sleutels**
 - publieke bekendmaking
 - publieke directory
 - publieke sleutelautoriteit
 - publieke sleutelcertificaten
- gebruik van publieke sleutel cryptografie voor verspreiding van geheime (sessie)sleutels voor conventionele encryptie

PubKey - RSA - sleutelverdeling - DH -
ElGamal

22

Publieke bekendmaking

- verzending via mail
- forum, mailing list, usenet, ...
- nadelen:
 - iedereen kan zich voordoen als A en sleutel publiek bekend maken
 - vervalser kan gecodeerde boodschappen bestemd voor A onderscheppen en lezen
 - vervalser kan zijn berichten doen lijken alsof afkomstig van A

PubKey - RSA - sleutelverdeling - DH -
ElGamal

23

Publieke directory

- beheerd door vertrouwde organisatie
- registratie van {naam, publieke sleutel}
- persoonlijk of via geauthentiseerde verbinding
- sleutel kan vervangen worden als gecompromitteerd of indien reeds te veel gebruikt
- directory kan elektronisch geraadpleegd worden
- nadeel:
 - sleutel directorybeheerder kan gekraakt worden
 - zelfde gevolgen als hiervoor

PubKey - RSA - sleutelverdeling - DH -
ElGamal

24

Publieke sleutelautoriteit

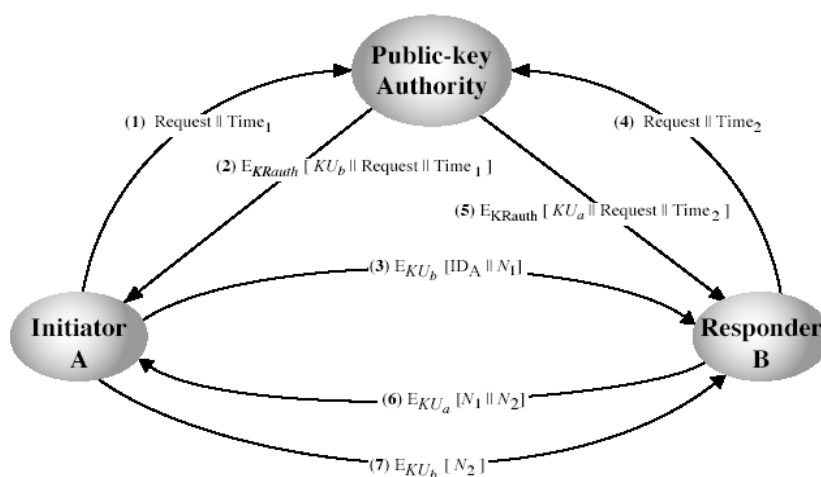
- heeft de eigenschappen van een directory
- verbeterde beveiliging door sterkere controle over de distributie van de sleutels in de directory via scenario
- vereist dat gebruikers publieke sleutel van directory kennen
- gebruikers interageren met directory om gewenste publieke sleutel te bekomen
- vereist real-time toegang tot directory
- nadeel: autoriteit kan flessenhals zijn

PubKey - RSA - sleutelverdeling - DH - ElGamal

25

Public Key Authority

PubKey - RSA - sleutelverdeling - DH - ElGamal

26

Publieke-sleutelcertificaten

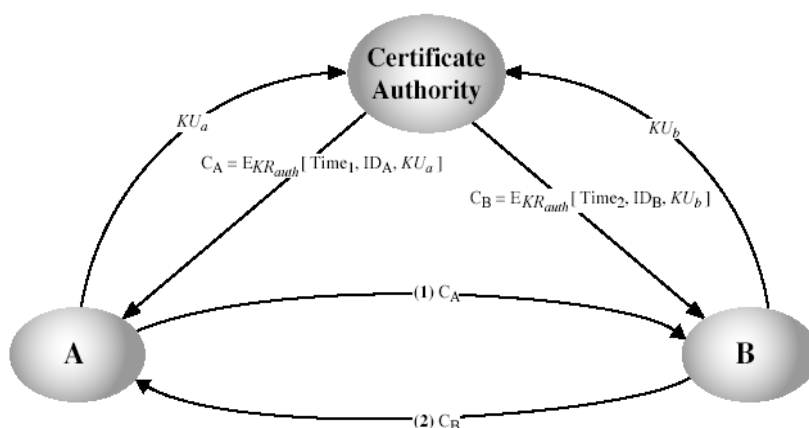
- certificaten laten sleuteluitwisseling toe zonder tussenkomst van de autoriteit
- certificaat
 - verbindt **publieke sleutel** met **identiteit**
 - bevat nog andere informatie (geldigheidsperiode, gebruiksrecht, ...)
- volledig certificaat is getekend door autoriteit (CA)
- wordt afgeleverd door autoriteit
- kan nagekeken worden door iedereen die publieke sleutel van CA kent

PubKey - RSA - sleutelverdeling - DH -
ElGamal

27

Publieke-sleutelcertificaten

PubKey - RSA - sleutelverdeling - DH -
ElGamal

28

Sleutelbeheer

Twee aspecten:

- distributie van publieke sleutels
 - publieke bekendmaking
 - publieke directory
 - publieke sleutelautoriteit
 - publieke sleutelcertificaten
- gebruik van publieke sleutel cryptografie voor verspreiding van geheime (sessie)sleutels voor conventionele encryptie

PubKey - RSA - sleutelverdeling - DH -
ElGamal

29

Distributie van sessiesleutels

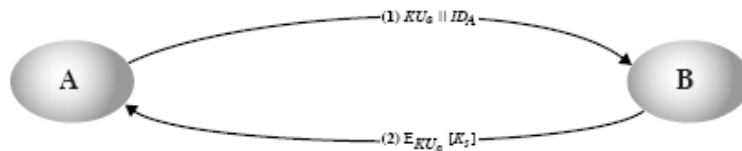
- publieke sleutelalgoritmen zijn te traag om grote hoeveelheden plaintext te coderen
- nood aan sessiesleutels
- mogelijke manieren:
 - eenvoudige verdeling van geheime sleutels
 - geheime sleutelverdeling met beveiliging en authenticering
 - Diffie-Hellman sleuteluitwisseling

PubKey - RSA - sleutelverdeling - DH -
ElGamal

30

Eenvoudige verdeling van sessiesleutels

- A genereert public key set en vraagt B om sessiesleutel
- B genereert K_s en stuurt naar A
- A verwijdert public key set (zeer attractief, want alle sleutels verdwijnen)
- Gevaren:
 - boodschap 1 kan onderschept worden door C
 - C kan zich voordoen als A

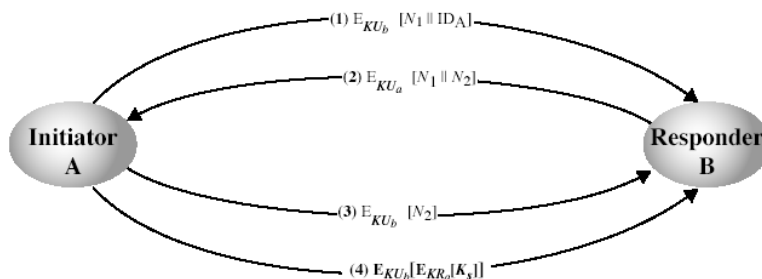
PubKey - RSA - sleutelverdeling - DH -
ElGamal

31

Verdeling sessiesleutel met beveiliging en authenticering

A en B hebben mekaars publieke sleutel vroeger reeds uitgewisseld

PubKey - RSA - sleutelverdeling - DH -
ElGamal

32

Diffie-Hellman Key Exchange

- eerste uitwisselingsschema op basis van een publieke sleutel
- voorgesteld door Diffie & Hellman (1976), samen met hun ideeën over publieke sleutelcryptografie
- methode om een **geheime** sessiesleutel **publiek** uit te wisselen
- gebruikt in verschillende commerciële producten

PubKey - RSA - sleutelverdeling - DH -
ElGamal

33

Diffie-Hellman Key Exchange (2)

- distributieschema op basis van publieke sleutel
 - kan niet gebruikt worden om een willekeurige boodschap uit te wisselen
 - dient om een gemeenschappelijke geheime sleutel te bepalen
 - is alleen gekend door de twee deelnemers
- waarde van de sleutel afhankelijk
 - van private en publieke sleutelgegevens van deelnemers
- gebaseerd op de machtsverheffing in een eindig Galois veld (modulo priemgetal) → eenvoudig
- veilig?
 - berekening van discrete logaritme is moeilijk (vergelijkbaar met ontbinding in priemfactoren)

PubKey - RSA - sleutelverdeling - DH -
ElGamal

34

Primitieve wortel van priemgetal

- a is primitieve wortel van priemgetal p
 - als alle machten van a alle getallen genereren van $1..p-1$
- formeel:
 - voor elk geheel getal i waarvoor geldt:
 $0 < i \leq p-1$
 - $a^i \bmod p = b$
 - voor elke i zijn alle waarden b onderscheiden gelijk aan $1 .. (p-1)$
- 7 is primitieve wortel van 11

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
7	49	343	2401	16807	117649	823543	5764801	40353607	282475249
7	5	2	3	10	4	6	9	8	1

PubKey - RSA - sleutelverdeling - DH -
ElGamal

35

Discrete logaritme

- a is primitieve wortel van priemgetal p
 - voor elke geheel getal i waarvoor geldt $0 < i \leq p-1$
 - $a^i \bmod p = b$
 - voor elke i zijn alle waarden b onderscheiden gelijk aan $1 .. (p-1)$
- voor elk geheel getal b en een welbepaalde waarde a die primitieve wortel is van priemgetal p
 - bestaat er een unieke waarde i
 - zo dat $a^i \bmod p = b$
 - i is discrete logaritme van b in basis a modulo p

PubKey - RSA - sleutelverdeling - DH -
ElGamal

36

Diffie-Hellman voorbereiding

- A en B gaan akkoord over globale parameters:
 - p groot priemgetal (11)
 - a primitieve wortel van p (7)
- A
 - kiest zijn geheim getal $x_A < p$ (3)
 - berekent zijn publieke sleutel $y_A = a^{x_A} \bmod p$ ($7^3 \bmod 11 = 2$)
- B
 - kiest zijn geheim getal $x_B < p$ (6)
 - berekent zijn publieke sleutel $y_B = a^{x_B} \bmod p$ ($7^6 \bmod 11 = 4$)
- A en B wisselen publieke sleutel uit:
 - $B \rightarrow A: y_B$ (4)
 - $A \rightarrow B: y_A$ (2)

PubKey - RSA - sleutelverdeling - DH -
ElGamal

37

Diffie-Hellman sleutelbepaling

- p (11) en a (7) gekend
- A: x_A (3), $y_A = a^{x_A} \bmod p$ ($7^3 \bmod 11 = 2$), y_B (4)
- B: x_B (6), $y_B = a^{x_B} \bmod p$ ($7^6 \bmod 11 = 4$), y_A (2)
- gemeenschappelijke sessiesleutel voor A & B is K_{AB} :

$$\begin{aligned}
 K_{AB} &= a^{x_A \cdot x_B} \bmod p \\
 &= y_A^{x_B} \bmod p \quad (\text{kan B berekenen: } 2^6 \bmod 11 = 9) \\
 &= y_B^{x_A} \bmod p \quad (\text{kan A berekenen: } 4^3 \bmod 11 = 9) \\
 &= y_B^{x_A} \bmod p = (a^{x_B} \bmod p)^{x_A} \bmod p \\
 &= (a^{x_B})^{x_A} \bmod p = a^{x_B x_A} \bmod p \\
 &= (a^{x_A} \bmod p)^{x_B} \bmod p \\
 &= y_A^{x_B} \bmod p
 \end{aligned}$$

PubKey - RSA - sleutelverdeling - DH -
ElGamal

38

Diffie-Hellman sterkte

- p (11), a (7), y_A (2) en y_B (4) gekend ook door eventuele tegenstander
- A: x_A (3) privaat
- B: x_B (6) privaat
- gemeenschappelijke sessiesleutel voor A & B is K_{AB} :

$$K_{AB} = y_A^{x_B} \bmod p = y_B^{x_A} \bmod p$$
- tegenstander moet discrete logaritme $i = X_B$ berekenen zo dat
 - $y_B = a^{x_B} \bmod p$
 - is ondoenbaar

PubKey - RSA - sleutelverdeling - DH - ElGamal

39

Diffie-Hellman kleurenanalogie

	A		B
publiek uitgewisseld	geel	↔	geel
private kleur bijgevoegd	paars		rood
mengsel uitgewisseld	geel + paars	→ ←	geel + rood
sleutel=ontvangen mengsel + private kleur	geel+rood + paars		geel+paars + rood

PubKey - RSA - sleutelverdeling - DH - ElGamal

40

Diffie-Hellman gebruik

- K_S uitgewisselde sessiesleutel via Diffie-Hellman
- kan op 2 manieren gebruikt worden:
 - als sleutel van conventioneel algoritme zoals DES of AES
 - $CT = \text{Encr}(K_S, PT)$
 - of omdat K_S te groot is:
 - $CT = \text{Encr}(\text{hash}(K_S), PT)$
 - als sleutel bij ElGamal public key encryptie
 - ElGamal is encryptiemethode die ideeën van DH implementeert

PubKey - RSA - sleutelverdeling - DH -
ElGamal

41

ElGamal

- Sleutelgeneratie door Alice
 - kiest p en a en x_A
 - berekent $y_A = a^{x_A} \bmod p$
 - publieke sleutel K_{UA} : p, a, y_A
 - private sleutel K_{RA} : p, a, x_A
- Encryptie door Bob
 - versleuteling voor Alice
 - gebruikt K_{UA}
 - kiest x_B
 - berekent $y_B = a^{x_B} \bmod p$ en $K_S = a^{x_A x_B} \bmod p$
 - encrypteert: $C = M \cdot K_S \bmod p$
 - verzendt naar Alice: y_B en C

PubKey - RSA - sleutelverdeling - DH -
ElGamal

42

ElGamal: decryptie

- private sleutel van Alice K_{RA} : p, a, x_A
- encryptie door Bob
 - encrypteert: $C = M \cdot K_S \mod p$
 - verzendt naar Alice: y_B en C
- decryptie door Alice
 - berekent $e = p - 1 - x_A$
 - berekent $y_B^e \cdot C \mod p = M$
 - bewijs:

$$y_B^e \cdot C \mod p = a^{x_B e} \cdot C \mod p =$$

$$a^{x_B(p-1-x_A)} \cdot M \cdot K_S \mod p = a^{x_B(p-1)} (a^{x_B})^{-x_A} \cdot M \cdot a^{x_A \cdot x_B} \mod p =$$

$$a^{(p-1)x_B} \cdot M = M \quad \text{wegens stelling van Euler}$$

PubKey - RSA - sleutelverdeling - DH -
ElGamal

43

ElGamal efficiëntie

- decryptie: 1 machtsverheffing
 - vergelijkbaar met RSA
- encryptie: 2 machtsverheffingen
 - berekent $y_B = a^{x_B} \mod p$ en $K_S = a^{x_A x_B} \mod p$
 - RSA vereist er slechts 1, evenwel bij elke blokenencryptie
 - lengte van p vergelijkbaar met p en q bij RSA
 - 1x vooraf berekenen y_B en K_S
 - slechts 1x vermenigvuldigen
 - efficiënter dan RSA
 - kan op smartcard opgeslagen worden

PubKey - RSA - sleutelverdeling - DH -
ElGamal

44